

Richard
Marsh

POMSTA POSVIÄTNEHO CHROBÁKA

*Podari sa prelomiť
starodávnu kliatbu
a premôcť mytického
netvora?*

EUROPA

The book cover features a dark, textured green background. In the lower half, a woman with long blonde hair, wearing a white bikini, is lying on her back. A large, dark blue beetle with a segmented body is positioned over her, appearing to embrace or restrain her. The beetle's head is at the top left, and its body extends towards the right. The overall style is reminiscent of comic book art.

Richard Marsh

EUROPA

Publikáciu z verejných zdrojov
podporil Fond na podporu umenia.

u. fond
na podporu
umenia

Ďakujeme Vám, že ste si kúpili túto knižku,
lebo dobré príbehy žijú vtedy, keď ich čítame.

Kniha, ktorú držíte v rukách,
vznikla vďaka nášmu spojeniu s

582
sk

Richard Marsh: Pomsta posvätného chrobáka

Preklad © Katarína Kvoriaková 2017

Doslov © Tomáš Horváth 2017

Redakčná úprava © Martin Plch 2017

Návrh prebalu a grafická úprava © Martin Vrabeč 2017 **bee&honey**

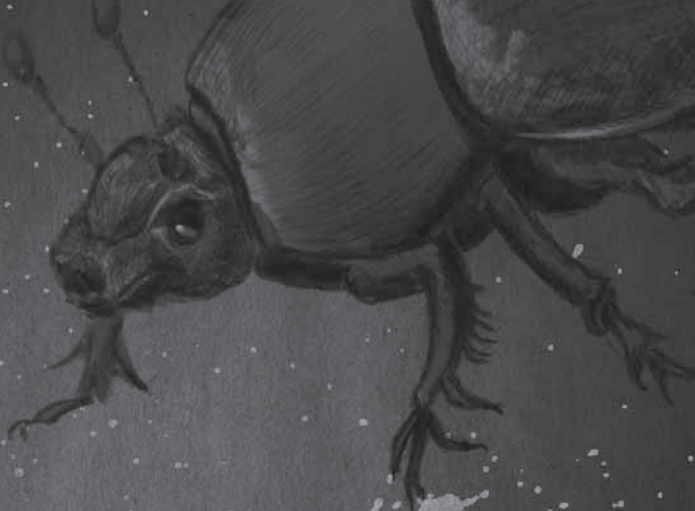
Sadzba © Milan Beladič (www.beeandhoney.sk) 2017

Ako devätnásty zväzok edície Liga výnimočných
vydalo © Vydavateľstvo Európa, s.r.o. 2017

Prvé slovenské vydanie

www.vydavatelstvo-europa.sk

ISBN 978-80-89666-46-1

**POMSTA
POSVIÄTNEHO
CHROBÁKA**

Zväzok 19

KNIHA PRVÁ

Dom s oknom dokorán

Podivné rozprávanie Roberta Holta

I. KAPITOLA

VONKU

„Všetko obsadené! Máme plno!“

Zabuchol mi dvere pred nosom.

To bola posledná kvapka.

Ponevierať sa celý deň, hľadať prácu, hoci aj prosíkať o robotu, ktorá by mi zaistila aspoň trochu jedla. Potulovať sa, žobroniť a všetko márne. To bolo zlé. No cítiť sa mizerne, skleslý na duchu aj tele, vyčerpaný od hladu a únavy, a navyše musieť pochovať aj tú trošku hrdosti, čo mi ešte zostala, a ako vandrák bez groša a domova, čím som vlastne aj bol, prosieť o miesto v nocľahárni – a všetko nadarmo! – tak to bolo ešte horšie. Oveľa horšie. Horšie už ani byť nemohlo.

Hlúpo som zízal na dvere, ktoré mi práve zaplesli pred nosom. Nemohol som uveriť, že je niečo také vôbec možné. Tušil som, že ma môžu považovať za vandračka, a zrejme som tak aj pôsobil, no šokovala ma skutočnosť, že ma nevpustili ani len do tohto príbytku hanby – chudobinca pre tulákov. V tej chvíli som dosiahol vrchol utrpenia, o akom sa mi nesnívalo ani v najhorších nočných morách.

Kým som tam stál a uvažoval, čo robiť, z tieňa múru sa ku mne prišuchtal akýsi chlap.

„Ťa nechcú vpustiť, čo?“

„Vraj majú obsadené.“

„Tvrdil, že majú plno, takže full, héj? Vo Fulhame furt vyprávajú, že sú full. Chcú mať málo.“

Prekvapene som sa naňho pozrel. Hlava zvesená dopredu, ruky vo vreckách nohavíc, handry miesto oblečenia, zastretý hlas.

„Naznačujete, že klamal a nepustia ma, aj keď majú ešte voľno?“

„Presne tak, šéfko si z teba vystrelil.“

„Ale ak majú miesto, musia ma predsa nechať prenocovať!“

„Jasné, že musia, hrom do toho! Byť tebou, ukázal by som im.“

A vypustil zo seba spršku nadávok.

„Čo mám teda robiť?“

„Čo tak skúsiť to ešte raz a predviesť im, že si z nikoho blázna robiť nebudú!“

Zaváhal som. Potom som na jeho naliehanie zazvonil po druhý raz. Dvere sa rozleteli a stál v nich ten istý prešedivený chrapúň, ktorý ma pred chvíľou hrubo odmietol. Nemohol sa na mňa osopit s väčším pohrdaním, ani keby bol strážcom kráľovského pokladu.

„Čo zase! Zahrávaš sa so mnou? Myslíš, že nemám nič lepšie na práci, len vyčkávať na takých ako ty?“

„Žiadam, aby ste ma pustili dnu.“

„Na to zabudni!“

„Chcem sa rozprávať s vedúcim.“

„Vari sa s ním už nerozprávaš?“

„Niekoho iného ako vás! Chcem sa stretnúť s tým, kto to tu vedie!“

„Žartuješ!“ S úškrnom sa pokúsil rázne pribuchnúť dvere. Ja som sa však na takýto manéver pripravil a strčil som do dverí nohu.

„Ste si istý, že máte plno?“

„Už dve hodiny!“

„Ale čo mám teraz robiť?“

„To ma nezaujíma!“

„Kde je najbližší chudobinec?“

„V Kensingtone.“

Keď dopovedal, natiahol ruku a odstrčil ma. Skôr než som sa spamätal, zabuchol dvere. Otrhaný chlapík nás zachmúrene sledoval a po chvíli povedal:

„Milý pánko, všakže?“

„Veď je to len ďalší skrachovanec a správa sa, akoby tú nocľaháreň vlastnil.“

„Poviem ti, že podaktorí vandráci sú oveľa horší ako samotní šéfovia! Si myslia, že im to tu patrí, prisámvačku, veru si myslia. Och, to mi je ale pekný svet, fakt!“

Stíchol a ja som váhal. Už hodnú chvíľu visel vo vzduchu dážď a teraz sa naozaj rozpršalo. Drobné, ale husté mrholenie zabilo posledný klinec do rakvy môjho zúfalstva. Náhodný spoločník si ma prezeral s nevlúdnu zvedavosťou.

„Prachy máš?“

„Ani štvrt penny.“

„Často robíš takéto veci?“

„Po prvý raz som sa chystal do nocľahárne, a tak sa zdá, že sa tam nakoniec ani nedostanem.“

„Veď hej, vyzeráš ako zelenáč. Čo budeš robiť?“

„Ako ďaleko je Kensington?“

„Chudobinec? Asi tri míle, ale byť tebou, najskôr by som to skúsil U svätého Juraja.“

„A to je kde?“

„Na Fulhamskej ceste. Kensington je malý, dobre sa tam o teba postarajú, ale zaplní sa, len čo otvoria. U svätého Juraja budeš mať väčšiu šancu.“

Zmĺkol. V duchu som zvažoval jeho slová, no nepáčila sa mi ani jedna z núkaných možností. Potom opäť prehovoril:

„Dneska som prišiel až z Readingu a hodnú chvíľu ma to ťahá do postele. Tento kraj je síce bohovský, ale ďalej ísť nevládzem. Nohy si už ani necítim, vyspím sa hocikde.“

„Ako to chcete dosiahnuť? Máte nejaké peniaze?“

„Či mám peniaze? Ježkove oči! Vari na to vyzerám? Posledných šesť mesiacov som úplne na mizine, len občas sa mi podarí zohnať pár drobných.“

„Ako sa teda dostanete dnu?“

„Dobre ma sleduj!“ Zodvihol dva kamene, každý do jednej ruky. Ten z ľavej švihol do okennej tabule nad dverami nočľahárne. Preletel sklom a narazil do lampy za ním. „Taktó!“

Dvere sa prudko rozrazili. Znovu sa v nich objavil šedivý chlapík. Žmúril na nás do tmy a skríkol:

„Kto to urobil?“

„Ja som to bol, šéfko, a ak sa vám to páčilo, sledujte aj ten druhý. Bude to pastva pre vaše oči.“

Skôr ako ten sivovlasý odroň stihol zasiahnúť, kameň z pravej ruky prerazil druhú okennú tabuľu. Pochopil som, že je načase, aby som sa pobral ďalej. Môj nový spoločník si chcel vyslúžiť miesto na nočný odpočinok za cenu, ktorú som ani v najväčšej núdzi nebol ochotný zaplatiť.

Keď som odchádzal, na scéne sa objavili ďalší dvaja či traja muži a chlapík v handrách sa s nimi zhováral neuveriteľne otvorene, aby bolo všetkým jasné, čo má na srdci. Nepozorovane som sa odkradol. Nezašiel som však ďaleko, keď som sa takmer rozhodol, že by som hádam tiež mal skúsiť šťastie s tým odvážnym trhanom a rozbiť jedno okno. Vskutku som viac než raz spomalil krok s úmyslom vrátiť sa k nevykonanému skutku.

Len ťažko som si mohol vybrať horší čas na nočný výlet. Dážď sa znášal ako hmla a nielenže ma zmáčal do nitky, ale som preň nevidel ani na krok. Okolie bolo osvetlené len chabo. Nevyznal som sa tu a okres Hammersmith na okraji Fulhamu bol moja posledná nádej. Prácu, ktorá by mi pomohla udržať telo i ducha pokope, som sa pokúšal nájsť už hádam v každej časti Londýna. K Hammersmithu som sa vyslovene upínal. A napokon ma ani tam nechcú!

Keď som sa vzdialil od nevlúdneho vchodu nočľahárne, pustil som sa vľavo. V tme a v daždi sa mi miesto, kam som vchádzal, javilo neuveriteľne spustnuté. Mal som pocit, že dávam zbohom civilizácii. Chodník nevydláždený, cesta hrboľatá a nerovná. Domov len zopár a veľmi ďaleko od seba. Tie, ktoré som míňal, mi v chabom svetle pripadali, akoby podliehali neodvratnej skaze. Ako chalúčky na pokraji rozpadu.

Nevedel som, kde presne sa nachádzam. No predpokladal som, že ak budem pokračovať dosť dlho, mal by som nakoniec doraziť do niektorej časti Walham Green. Ako dlho mám kráčať, som však netušil. Na tom ľudoprázdnom a neuveriteľne pustom mieste som sa nemal koho opýtať.

Predpokladám, že bolo asi medzi jedenástou a polnocou. Hľadanie práce som nevzdával, aspoň kým nezavrú všetky obchody, a v Hammersmithe v tú noc rozhodne nikto nekončil priskoro. Hodnú chvíľu som sklúčene posedával a uvažoval, čo si mám počítať. Obával som sa, že ak sa s prázdny žalúdkom pokúsim stráviť noc pod holým nebom, ráno budem dolámaný a neschopný sa pohnúť. Preto som sa tak zúfalo snažil nájsť miesto na prespanie a stravu zadarmo. Práve hlad ma dohnal k dverám toho chudobinca. Bola streda a od nedele som nevložil do úst nič, okrem vody z verejných fontán a kôrky chleba od chlapíka, ktorého som našiel krčiť sa pri koreňoch mohutného stromu v Hollandskom parku. Tri dni som sa postil a v podstate som celý ten čas strávil na nohách. Cítil som, že ak ostanem hladný až do rána, bude to môj koniec. No kde zohnať jedlo v túto nočnú hodinu na takom zvláštnom a nehostinnom mieste? A ako?

Neviem, kam až som zašiel. Každým krokom mi nohy väčšími oťažievali. Bol som na smrť vyčerpaný. Nemal som už ani síl, ani odvahy. Vtedy som pocítil desivú túžbu, ktorá akoby na mňa kričala z plného hrdla. Otrasený som sa oprel o plot. Krútila sa mi hlava. Kiežby smrť prišla rýchlo a bezbolestne, privítal by som ju ako

úprimného priateľa. Práve túto agóniu postupného umierania som znášal veľmi ťažko.

Po pár minútach som sa pozbieral natoľko, aby som sa vládol odlepiť od plota a opäť vykročiť. Slepou som sa potkýnal po nerovnej ceste. V jednej chvíli som sa ako podgurážený ožran naklonil dopredu a spadol na kolená. V takom zúboženom stave som niekoľko sekúnd ostal nevládne ležať, vydaný na milosť osudu a pripravený prijať Božie milosrdenstvo.

Potom som sa postavil, prešiel po ceste zopár yardov, bohvie, že sa mi to zdalo ako niekoľko míľ, a opäť ma premohol závrat, ktorý sa pravdepodobne zrodil z agónie hladu. Bezmocne som sa pritackal k nízkemu múru na okraji cesty. Ak by tam nestál, zrútil by som sa ako vreca zemiakov. Zdalo sa mi, že záchvat trvá celé hodiny, no zrejme to boli len sekundy. A keď som precitol, akoby som sa prebral z bezvedomia, pohltila ma páľčivá bolesť. Nahlas som vykrikol:

„Čo by som dal za bochník chleba!“

V návale šialenstva som sa poobzeral a až vtedy som si uvedomil, že neďaleko je obytný dom. Neveľký, len jedna z takzvaných viliek, ktoré v Londýne rástli ako huby po daždi a prenajímali sa za dvadsaťpäť až štyridsať libier na rok. Stála osamotene, a pokiaľ som v chabom svetle dovidel, v okruhu dvadsiatich či tridsiatich yardov sa v okolí nenachádzalo žiadne iné obydlie. Na vrchnom poschodí boli tri okná so stiahnutými roletami. Vstupné dvere som mal po pravej ruke a dalo sa k nim dostať cez malú drevenú bránku.

Budova stála tak blízko cesty, že by som sa mohol prehnúť cez múr a dotknúť sa dvoch okien na prízemí. Na arkieri som zbadal dokořán otvorené okno.

II. KAPITOLA

VO VNÚTRI

V akomsi záblesku nadprirodzeného vnímania som si do mysle ukladal obrazy jednotlivých detailov domu. Len pred chvíľou sa mi pred očami zvlínil svet. Nevidel som nič. Teraz sa mi však zrak rozjasnil, až ma to zarazilo.

Predovšetkým som zbadal otvorené okno. Uvedomoval som si, že pri pohľade naň sa mi tajil dych. Bolo blízko, tak veľmi blízko. Stačilo len vystrieť ruku a prestrčiť ju otvorom. Vo vnútri by som mal aspoň ruku v suchu. Ako len vonku prší! Moje skromné oblečenie zmáčal dážď, bol som mokrý do nitky. Triasol som sa. Každou sekundu sa mi zdalo, že prší hustejšie. Drkotal som zubami. Vlhkosť sa mi zahrýzala pod nechty.

A miestnosť za zatvoreným oknom sľubovala teplo a sucho!

Naokolo som nezahliadol ani živú dušu. Nikde nikoho. Chvíľu som načúval. Všade vládlo hrobové ticho. Len ja sám napospas zmáčajúcej noci. Ako jediné Božie stvorenie som sa nemal kam skryť pred fontánou Nebies, ktorú On spustil. Nikto by nevidel, čo by som spravil. Nik, koho by to zaujímalo. Nemusel som sa báť sľedivých očí. Možno je prázdny, vlastne je to dosť pravdepodobné. Jednoducho som mal zaklopať na dvere, zobudiť obyvateľov a upozorniť ich na otvorené okno. A oni ma mohli prinajmenšom na oplátku odmeniť za námahu. Predpokladajme však, že sa v dome nezdržiava nik, kto by mal z takého klopania úžitok. Zbytočne by som búšil do dverí. Možno by som len vyrušil susedov a všetko pre nič za nič. A ak by aj boli doma, mohol by som obísť bez odmeny. Tvrdá škola ma naučila, že vo svete sa vďaka nedočkáš. Čo keby som to okno zavrel? Okno, čo ma pozývalo a lákalo. Nijako by mi to nepomohlo. Ostal by som aj naďalej bez peňazí a domova, hladný, vonku na zime a daždi. Všetko mi znelo lepšie ako toto. V tej situácii, hoci už príliš neskoro, som si mal povedať, že sa správam ako blázon. A mal by som pravdu. Určite.

Po chvíli váhania som sa naklonil ponad nízky múr a zistil som, že celkom pohodlne dočiahnem do izby. Aké teplo odtiaľ sálo! Na končekoch prstov som cítil rozdiel teplôt. Čo najtichšie som prekročil múrik. Pod nohami som zacítil betónovú zem. Zohol som sa

a nakukol dnu. Nič som nevidel. Vo vnútri sa rozprestierala tma ako v hrobe. Nemohol som uveriť, že by niekto mohol byť doma, išiel si ľahnúť a nechal otvorené okno s vyťahnutou roletou. Naťahoval som uši do prázdna. Aký pokoj. Bolo nad slnko jasnejšie, že dom je opustený.

Rozhodol som sa potlačiť okno ešte o jeden či dva palce, aby som všetko lepšie preskúmal. Ak by ma niekto prichytil pri čine, mohol by som opísať okolnosti a vysvetliť, že som sa práve chystal upozorniť domácich. Musím však konať opatrne. Pri takej vlhkosti treba rátať s tým, že okenný rám zavŕzga.

Nevydal ani hláska. Pohol som ním ľahko a tichučko, akoby ho predtým niekto naolejoval. Nehlučnosť okna ma posmelila, a preto som ho otvoril väčšmi, ako som pôvodne zamýšľal. Vlastne až na doraz. Nezradilo ma ani najmenšie vrzgnutie. Nahol som sa cez parapet a hlavu s polovicou tela strčil do izby. Nijako som sa nenáhlil. Stále som nič nevidel. Vonkoncom nič. Akoby dnu nebol žiadny nábytok. Zrejme som naďabil na prázdny dom. V tme nič nevypovedalo o opaku. Čo som mal robiť?

Ak teda v dome nikto nebýval, v takej kritickej situácii, v akej som sa nachádzal, som mal vlastne morálne právo na toto prosté útočisko. Kto so srdcom na pravom mieste by mi ho odmietol? Ani najprísnejší domáci. Nadvihol som sa na parapete a prestrčil nohy dnu.

V okamihu, ako som sa dotkol dlážky, som si uvedomil, že v izbe sa predsa len nachádza nejaké zariadenie. Na podlahe sa rozprestieral koberec. Už som vo svojom živote stál na niekoľkých jemných kobercoch a trochu sa v tom vyznám, ale nikdy predtým som necítil pod nohami mäkkší ako tento. Dokonca mi v tej chvíli pripomínal trávnik v Richmondskom parku. Láskal mi priehlavky a tlmil kroky. Pre moje úbohé, ubolené nohy to bol prepych v porovnaní s nerovnou cestou posiatou mlákami. Mal by som sa teraz, keď som sa už presvedčil, že izba je aspoň čiastočne zariadená, dať na ústup? Alebo mám skúmať ďalej? Nechal som sa uniesť predstavou, že zhodím šaty a ponorím sa do mäkkého koberca, vtedy a tam, a zaspím. Čo by som dal za niečo dobré pod zub! Hnal ma príšerný hlad.

Nesmelo som urobil krok, dva. Naťahoval som ruky, aby som nevedomky do niečoho nenarazil. Po troch-štyroch krokoch bez prekážky či čohokoľvek, som si zrazu začal želať, aby som tento dom nikdy neobjavil! Kiežby som popri ňom len prešiel, kiežby som neprekročil

cez to okno a bol by som stále bezpečne vonku. Z ničoho nič som si uvedomil prítomnosť čohosi v izbe. Nič však tomuto presvedčeniu nenasvedčovalo. Azda za to mohli len moje mimoriadne vyostrené zmysly, no zrazu som vedel, že tam nie som sám. Čo bolo ešte horšie, nadobudol som strašné presvedčenie, že hoci to ja nevidím, ono to vidí mňa. Sleduje každý jeden môj pohyb.

Čo sa to so mnou vlastne nachádzalo v izbe, si ani len netrúfam hádať. Akoby moju myseľ niečo náhle paralyzovalo. Možno to znie detinsky, keď mám takéto reči, ale cítil som sa preťažený, fyzicky vyradený, na konci so silami a v jednej chvíli ma bez najmenšieho varovania premkol veľmi zvláštny pocit, aký som ešte nikdy predtým necítil, a modlím sa, aby som už nepocítil nikdy viac. Od panického strachu som tam na mieste zapustil korene. Neodvážil som sa pohnúť, bál som sa aj nadýchnuť. Z tej neznámej prítomnosti v izbe vyžarovalo čosi čudné a zákerné.

Zrejme som tam stál takto očarovaný hodnú chvíľu, aj keď to neviem presne. Keďže sa však nič nepohlo, nič som nezbadal ani nezačul, ani sa nič neudialo, pokúsil som sa vzmužiť. A vtedy som pochopil, že ma ovláda strach. Skúšal som sa sám seba pýtať, čoho sa tak bojím. Doslova som sa triasol pri vlastných predstavách. Čo v tej miestnosti mohlo byť a dokázalo strpieť, že som len tak preliezol okno, a dovolilo mi vojsť bez odporu? Nech už šlo o čokoľvek, bolo to aspoň také zbabelé ako ja. Prečo by mi inak dovolilo vojsť do domu spôsobom vhodným jedine pre zlodeja? A keď mi to umožnilo prísť, malo by mi to povoliť aj sa pobrat'. V tej chvíli bola túžba odísť oveľa silnejšia, než potreba vojsť.

Musel som vyvinúť nesmierne úsilie a pozbierať posledné zvyšky odvahy, aby som vôbec otočil hlavu na krku. V tom istom momente som ju však zase zvrtol naspäť. Čosi mi bránilo, namojdušu neviem čo, ale niečo ma obmedzovalo. Počul som, ako sa mi v hrudi trepoce srdce. Triasol som sa tak, že som sa ledva udržal na nohách. Premkla ma nová vlna hrôzy. Zízal som pred seba. Keby bolo svetlo, v očiach by ste mi určite uzreli iracionálne blúznenie od strachu. Napäto som načúval, až ma to bolelo.

Niečo sa pohlo. Nepatrne vydalo sotva počuteľný zvuk slabý pre uši všetkých, okrem mňa. No ja som ho začul. Obzrel som sa, odkiaľ som začul pohyb. Zbadal som pred sebou dva fliačky svetla. Môžem odprisahať, že pred chvíľou tam ešte neboli. No teraz sú. Oči, povedal

som si, sú to oči. Kdesi som počul, že mačacie oči svietia v tme, aj keď som ich nikdy nevidel. Nahováral som si, že tá vec predou mnou nie je nič iné len umraučaný domáci miláčik. Vedel som však, že kľamem sám seba. Uvedomoval som si, že tie oči nemohli patriť mačke, ale čie boli, som si ani netrúfal pomyslieť.

Pohli sa smerom ku mne. Ten tvor sa približoval. Tak veľmi som túžil zdupkať a v tej chvíli by som najradšej umrel, no nevládal som sa ani hnúť. Akoby moje údy ani nepatrili mne. Oči sa stále hýbali. Nehlučne. Najprv len tak dve-tri stopy od zeme, potom sa z ničoho nič ozval mľaskavý zvuk, akoby nejaké ohybné telo pleslo o dlážku. Vzápätí sa oči vyparili, aby sa o chvíľu znovu objavili vo výške asi šesť stôp od zeme, ak som to mohol z diaľky posúdiť. A zase sa blížili.

Zdalo sa, že ten tvor je dosť malý. Nedokážem pochopiť, prečo som neposlúchol šialenú túžbu utiecť. Viem len, že som nemohol. Napadlo mi, že stres a núdza, ktoré som v poslednom čase trel a dokonca ma sužovali aj v tej chvíli, so mnou čosi porobili. Zrejme preto ma nohy odmietli poslúchať. Určite to malo dočinenia aj s tým, čo nasledovalo. Som síce priemerný, no zväčša bodrý a rozhodný chlapík. Keď však človeka zatiahnu do Údolia potupy a ponárajú ho zas a znovu do Mora horkosti a biedy, uchýli sa aj k činnosti, o ktorej by vo svojich šťastnejších okamihoch pochyboval, že by ju dokázal vykonať. Pochopil som to na vlastnej koži.

Oči sa pozvoľne a zvláštnne pomaly posúvali ku mne a hýbali sa zo strany na stranu, akoby ich majiteľ nekráčal rovnomerne. Des, ktorý ma zaplavil pri čakaní na ich príchod, prekonala len hrôza z neschopnosti utiecť. Za nič na svete by som ich ani na krátky okamih nespustil z dohľadu! Keď podišli až ku mne, musel som skloniť hlavu a pozrieť priamo dolu. Nakoniec sa dostali až k mojim chodidlám. Fliačky svetla stále napredovali. Zrazu som ucítil niečo na čižme. Napíňal ma odpor, hrôza, nevoľnosť a čoraz väčšia bezmocnosť. Vtedy som si uvedomil, že ten tvor začal vystupovať po mojich nohách, že sa mi štvorá po tele. Dokonca ani vo chvíli, keď to po mne liezlo so zjavnou ľahkosťou, akoby som ani nestál, ale ležal, som nedokázal určiť, čo to je. Javilo sa mi to ako obrovský pavúk, naplnená nočná mora, obludné zhmotnenie ohavnej vidiny. Zľahka sa to pritláčalo o látku mojich nohavíc niečím, čo pre Boha živého, mohli byť pavúčie nohy. Mal ich teda hodne a ja som cítil tlak každej jednej z nich osobitne. Zvierali ma opatrne, akoby ich ten tvor pri každom pohybe prilepoval a odlepoval.

Postupoval stále vyššie. Vyšplhal sa až po slabiny a pokračoval ďalej. Bezmocnosť, s ktorou som znášal to počínanie, pripomínala utrpenie, ktoré poznáme z tých najpríšernejších snov. Uvedomoval som si síce, že keby som sa poriadne zatriasol, ten tvor by zo mňa spadol, nedokázal som však rozkázať svojim svalom.

Ako to stvorenie stúpalo, jeho oči sa zmenili na dva malé lampáše vyžarujúce lúče svetla. Vďaka tomu som získal akú-takú predstavu o jeho obrysoch. Zdal sa byť väčší, ako som pôvodne predpokladal. Buď mu aj telo mierne fosforeskovalo, alebo mal zvláštny žltkastý odtieň. V tme sa leskol. Stále sa mi nepodarilo zistiť, čo to môže byť, ale rástlo vo mne podozrenie, že ide o člena triedy pavúkovcov. No obrovského člena, o akom som v živote nepočul ani nečítal. Bol ťažký, skutočne ťažký, až som sa čudoval, ako sa s takým jemným tlakom dokáže udržať. Uvažoval som, že zrejme vďaka lepkavej látke na koncoch nôh – cítil som predsa, ako sa priliepa. Jeho váha každým krokom narastala. A ako páchol! Jeho nepríjemný puch som si uvedomoval už hodnú chvíľu, no ako sa mi blížil k tvári, zápach čoraz väčší silnel, až som si myslel, že ho viac neznesiem.

Sedel mi na hrudi. Teraz som už bolestne vnímal jeho nepríjemný kmitavý pohyb. To telo akoby pri každom nádychu narástlo. Prednými nohami sa dotkol holej kože priamo pod mojím krkom a prilpil sa na ňu. Na ten pocit nikdy nezabudnem a dodnes ma máta v snoch. Kým visel na predných nohách, pritiahol si zadné. Vyliezol mi po krku mimoriadne pomaly, štvrt' palca za okamih, a jeho váha ma nútila napnúť svaly v chrbte. Dosiahol k brade, dotkol sa pier – ja som stál bez pohnutia a všetko to znášal, kým preskúmal moju tvár veľkým slizkým, diabolky smradľavým telom a zahrnul ma svojimi nespočetnými nožičkami. Z tej hrôzy som sa takmer zbláznil. Rýchlo som tú potvoru striasol. Rozplesla sa na dlážke a ja som vrieskal som ako zmyslov zbavený. Potom som sa rozbehol k oknu, no pri úteku som sa o niečo potkol a spadol som.

Čo najrýchlejšie som sa pozviechal. Dážď-nedážď, musím z tej izby uniknúť. Ruku som už mal na parapetnej doske, o chvíľu som už mohol byť vonku napriek hladu a únave, nech sa ma niekto pokúsi zastaviť – keď zrazu niekto za mnou zažal svetlo.

III. KAPITOLA

MUŽ V POSTELI

Oslepila ma nečakaná žiara. Zľakol som sa, na okamih som zastal, a keď som sa chystal pokračovať, ticho v izbe preťal prudký rozkaz:

„Stoj!“

Nedokážem ani opísať, čo som v tom hlase začul. V rozkazovacom tóne sa skrývalo čosi neuveriteľne podlé a nevrlé. Znel trochu hrdelne, a hoci nemôžem s istotou tvrdiť, že hovoril muž, nepochyboval som, že išlo o cudzinca. Mal najodpornejší hlas, aký som kedy počul, a zároveň na mňa pôsobil nesmierne nepríjemne. Keď totiž povedal ‚Stoj!‘, ja som zostal stáť. Akoby sa ani nič iné nedalo urobiť.

„Otoč sa!“

Príkaz som vykonal mechanicky, ako nejaký stroj. Taký druh pasivity bol viac než ponižujúci, doslova ma gniavil. Bolestne som si uvedomoval, ako ma zalieva čudesný hnus. V jednej miestnosti s ním, v jeho prítomnosti, som sa cítil ako bez vlastnej vôle.

Keď som sa otočil, zistil som, že mám dočinenia s niekým v posteli. Pri jej čele bola polica a na nej malá lampa, ktorá svietila najžiarivejším svetlom, aké som kedy uzrel. Zasiahlo ma priamo do očí a na pár sekúnd ma oslepilo tak, že som vôbec nič nevidel. Nemôžem tvrdiť, že by som počas celého toho čudného rozhovoru videl jasne. Z oslnivej žiary sa mi pred očami roztancovali pestrofarebné fliačky. Po krátkom čase sa však môj zrak upokojil a to, čo som uzrel, som veru radšej ani nemal vidieť.

Predo mnou niekto ležal v posteli. Na prvý pohľad som nevedel uhádnuť, či je to muž, alebo žena. Dokonca som na chvíľu zapochyboval, či ide vôbec o ľudskú bytosť. No potom som si uvedomil, že to zrejme bude muž. Ak som na to nemal viac dôvodov, jeden hovoril za všetko. Nedokázal som si totiž predstaviť, že by ten tvor mohol byť ženského pohlavia. Ležal na ľavej strane a spod prikrývky vyťahnutej až po krk mu trčala len hlava zložená na ruke. Bez pohnutia si ma prezeral, akoby čítal v samotnej podstate mojej duše. A, popravde, verím, že sa tak aj stalo. Netrúfal som si odhadnúť, koľko má rokov. V pohľade sa mu však zračil vek, aký som si nedokázal ani predstaviť. Keby vyhlásil, že prežil celé stáročia, musel by som mu uveriť.

Teda, aspoň tak vyzeral. No napriek tomu som nadobudol zvláštny pocit, že zrejme nebude starší ako ja. V očiach sa mu zračila podivná vitalita. Možno trpel nejakou príšernou chorobou a práve tá spôsobila, že vyzeral až nadprirodzene škaredý.

Na tvári nemal ani chlôpok, na hlave žiadne vlasy a jeho pokožku odtieňa žltého šafranu brázdili tisíce vrások. Lebku, vlastne celú hlavu, mal malú, akoby patrila nejakému zvieraťu. Na druhej strane, abnormálne veľký nos zvláštneho tvaru sa podobal skôr na zobák nejakého dravca. Tvár – a teda poriadne nepríjemná! – sa prakticky končila hneď za ústami. Ústa so spuchnutými perami vychádzali priamo pod nosom a sánka z nejakých dôvodov, neexistovala. Práve táto deformácia – absencia sánky – prispievala k tomu, že tvár vyzerala, akoby ani nepatrila človeku. O očiach ani nehovorím. Vystupovali mu tak, že zakrátko som vnímal už len tie.

Doslova sa ťahal cez celú vrchnú časť hlavy. Podlhovasté oči vykukovali z úzkych jamiek a mne sa zdalo, že vyžarujú nejaké vnútorné svetlo. Svetili ako lampy na majákovej veži. Uniknúť som im nemohol, a keď som sa snažil hľadiť priamo do nich, akoby som sa prepadával do prázdnoty. Nikdy predtým som si neuvedomil, čo znamená sila pohľadu. Držal ma ako v okovách, bezmocného, začarovaného. Cítil som, že si so mnou môže robiť, čo sa mu zachce, a nakoniec to aj urobil. Hľadel na mňa uprene ako vták, bez jediného žmurknutia. Tento chlap mohol na mňa zízat celé hodiny a nepohnúť ani brvou.

Práve on prelomil ticho. Ja som len nemo stál.

„Zavri okno,“ spravil som, ako mi kázal. „Stiahni roletu,“ poslúchol som. „Znovu sa otoč,“ poslúchol som. „Ako sa voláš?“

Keď som otvoril ústa, vychádzali z nich čudné slová. Akoby som ani nerozprával z vlastnej vôle, len odpovedal na jeho otázku. Nebol som to ja, kto si myslel, že by som mal hovoriť, ale on. Čo si zmyslel, že by som mal vyriečiť, vyriekol som. Len to a nič viac. Opäť som na chvíľu viac nebol človekom, moja ľudskosť sa vliala do neho. Bol som, v najkrajnejšom zmysle, len príkladom pasívnej poslušnosti.

„Robert Holt.“

„Čo robíš?“

„Úradníka.“

„Aj vyzereáš na úradníka.“ V hlase mu plápolalo opovrhnutie, ktoré ma doslova spaľovalo. „Čo za úradníka si?“

„Teraz bez zamestnania.“

„Hej, vyzeráš ako bez zamestnania,“ zase to opovrhnutie. „Si taký úradník, čo ho nikdy nemá? Si zlodej.“

„Nie som zlodej.“

„Chodia úradníci oknom?“ Neodpovedal som, neudelil mi právomoc.

„Prečo si vošiel oknom?“

„Lebo bolo otvorené.“

„Ach ták! To vždy chodíš oknom, ktoré je otvorené?“

„Nie.“

„Tak prečo práve týmto?“

„Lebo mi bolo chladno, bol som premočený, hladný a unavený.“

Slová zo mňa vychádzali, akoby ich ťahal jedno po druhom, čo vlastne aj skutočne robil.

„Máš domov?“

„Nie.“

„Peniaze?“

„Nie.“

„Priateľov?“

„Nie.“

„Čo si to potom za úradníka?“

Neodpovedal som mu, nevedel som, čo by si želal počuť. Len sa mi smola lepila na päty, nič viac. Prisahám. Smola za smolou. Spoločnosť, pre ktorú som pracoval dlhé roky, nevyplácala mzdy. Dostal som sa do sporu s jedným z ich veriteľov, znížili mi plat. A nakoniec tiež prepúšťali, čo malo za následok, že som musel ísť aj ja. Po nejakom čase som dostal príležitosť, ale tá sa postupne minula a ja s ňou. Po ďalšom dlhšom období som si opäť našiel dočasnú robotu, za ktorú som však dostával len mizivú plácu. A po jej skončení som si už nevedel nájsť nič iné. Stalo sa to pred deviatimi mesiacmi a odvtedy som nezarobil ani deravý groš. Človek sa veľmi ľahko dokáže spustiť, keď stále donekonečna putuje a žije len v jediných šatách. Trmácal som sa celým Londýnom za prácou, s radosťou by som robil čokoľvek, až kým sa zo mňa postupne nestal vandrák. Všetko bolo márne. A teraz ma ešte aj v chudobinci odmietli. Och, ako ľahko sa padá až na samé dno! No nič z toho som mužovi na posteli nepovedal. Keby to chcel počuť, vynútil by si to odo mňa.

Možno si prečítal celý príbeh z mojej hlavy, hoci ostal nevypovedaný. Všetko je možné. Jeho oči dokázali preniknúť skrz človeka, to som už pochopil.

„Vyzleč sa!“

Prikazoval hrdelným hlasom s cudzím prízvukom. Poslúchol som a pozhadzoval premočené, otrhané šaty na zem. Keď som pred ním stál nahý, na tvári sa mu zjavil výraz, ktorý, ak to mal byť úsmev, vyzeral skôr ako úškl'abok satyra. Až ma striaslo od hnuhu.

„Akú máš bielu pokožku, akú bielu! Čo by som len dal za takú bielu pokožku. Och, áno!“ stíchol, hltal ma pohľadom a potom pokračoval: „Choď ku skrini, nájdeš v nej plášť, obleč si ho.“

Prešiel som do rohu miestnosti. Sledoval každý môj pohyb. V skrini som našiel hľbu oblečenia, šatstvo, ktoré mohlo patriť skôr do obchodu s karnevalovými maskami. Dlhý čierny plášť visel na háčiku. Moje ruky sa, zjavne z vlastnej vôle, za ním načahovali. Obľekol som si ho. Bohaté záhyby mi padali až k päťam.

„V kredenci nájdeš mäso, chlieb a víno. Jedz a pi!“

Na opačnej strane izby pri čele jeho postele stál kredenc. V ňom som na polici našiel čosi, čo vyzeralo ako hovädzia fašírka, niekoľko kúskov koláča, čo chutil ako ryžový chlieb, a nejaké riedke, kyslé víno vo fľaši zabalenej do slamy. Nehodlal som však kritizovať, napchal som sa ako vyhladovaný vlk a on ma celý čas potichu pozoroval. Keď som sa najedol a napil až na prasknutie, na tvári sa mu opäť zjavil ten úškrn satyra.

„Čo by som dal za to, keby som mohol tak jesť a piť, och áno! Čo ostalo, odlož,“ vykonal som. Zdalo sa mi to ako nevyhnutná námaha, no na odkladanie toho neostalo veľa. „Pozri sa na mňa.“

Pozrel som mu do tváre a v tom okamihu som si uvedomil, že zo mňa niečo uniká – schopnosť byť sám sebou. Oči sa mu stále viac a viac zväčšovali, až kým sa nezdalo, že vyplnili všetko, až kým som sa nestratil v ich nesmiernosti. Pohl rukou, robil so mnou niečo, netuším čo, keďže to prebiehalo vzduchom. Ukradol mi pevnú pôdu spod nôh a ja som tvrdo spadol na dlážku. Kam som dopadol, tam som ostal ležať. Ako klát.

Svetlo zhaslo.